

В.О. Сизоненко, канд. екон. наук, доц.,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ МІЖНАРОДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВСЬКИХ ІНСТИТУТІВ

Міжнародна діяльність банківських інститутів України більшою мірою стає ланкою, що поєднує національний та світовий фінансовий ринки. Досягнення конкурентоспроможності вітчизняними фінансово-кредитними установами вимагає висування міжнародної діяльності на рівень практичної методології.

Складовими міжнародної діяльності банківських інститутів України є співпраця з міжнародними фінансовими організаціями (МВФ, ЄБРР, Світовим банком та ін.), забезпечення зовнішньоторговельних операцій, кредитна та інвестиційна діяльність. Вона включає надання кредитів зарубіжним клієнтам, що є нерезидентами країни-кредитора; отримання депозитів від клієнтів, що є резидентами інших країн; надання іноземної валюти для зовнішньоторговельних операцій; емісію документарних акредитивів та інших інструментів ризик-менеджменту; надання послуг з фінансового консультування.

Загострення конкуренції на міжнародному ринку банківських продуктів та послуг зумовлює зростання вимог клієнтів до швидкості і надійності банківських операцій, реагування банківських інститутів на можливості, небезпеки і вимоги глобалізації для ринків та їх клієнтів. Ці можливості полягають у використанні високих світових стандартів, вигідних цінах; високому ступені диверсифікації та більш швидких темпах інновацій; вищій ліквідності і професійному ризик-менеджменті та більш ефективному розміщенню капіталу. Але водночас ускладнені ланцюжки взаємодій, зростання анонімності, несподівані обмеження, можливості виникнення системного ризику криють в собі неабиякі небезпеки.

Це означає, що до фінансових інститутів, внутрішніх ринків капіталу, контрольних органів і центральних банків ставляться досить високі вимоги. З урахуванням цих положень проаналізуємо діяльність банківських інститутів України у розвитку зовнішньоекономічних процесів. Насамперед удосконалення банківського обслуговування зовнішньоекономічної діяльності вимагає побудови принципово нової інституціональної бази. Але процеси збільшення статутного капіталу, показників фінансової стабільності, ефективності банківської діяльності вимагають пролонгацію реорганізації та реструктуризації значної кількості банківських інститутів. Потрібна зміна інституціональної структури фінансової системи. Це знаходить свій прояв у появі таких фінансових конгломератів, як LCBO у США (Large Complex Banking Organization). Збільшення розміру, складності інтернаціональної сутності фінансових інституцій вимагають додаткового контролю та регулювання їхньої діяльності з боку державних та міждержавних структур. У протилежному випадку міжнародна діяльність банків України знаходитиметься у зоні підвищеного ризику.

З метою поліпшення банківського обслуговування зовнішньоторговельних операцій доцільно посилити роботу з впровадження оперативних і надійних міжнародних розрахунків на основі широкого застосування сучасних інформаційних технологій. Банківські послуги повинні ґрунтуватися на значних обсягах різноманітної інформації про ринки, курси обміну, відсоткової ставки, кредитоспроможність, інвестиційний потенціал окремих клієнтів тощо.

Посилення ролі банківських інститутів у розвитку зовнішньоекономічної діяльності як окремих суб'єктів господарювання, так і країни в цілому вимагає більш активну участь в забезпеченні інноваційного характеру розвитку реального сектора, перерозподілі ресурсів на користь виробничих систем сучасного технологічного укладу та наукомістких галузей і підприємств. Пошук шляхів залучення й використання кредитних та інвестиційних ресурсів вітчизняних і зарубіжних клієнтів дозволить не тільки стимулювати інноваційну діяльність, але й сприятиме досягненню стратегічних конкурентних переваг у довгостроковій перспективі.